

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til: Udenrigsministeriet

Høring om udkast til forslag til lov om ændring af lov om udenrigstjenesten (begrænsning af fremmedkrigers adgang til bistand fra udenrigstjenesten) - J.nr.: 2018-9473

Høringsbrev fra 20. november 2019 - med svarfrist 4. december 2019, kl. 12.00

Svar fremsendt til: bbb@um.dk

1. Indledning.

Regeringens ihærdighed med hensyn til at markere handlekraft i forhold til fremmedkrigere synes nærmest endeløs og tillige forsynet med rituelle standardbegrundelser om at vende den danske stat og danske værdier ryggen, sikkerhed for herboende borgere m.m. Denne omhu for den danske stat og den hast, hvormed lovforslagene produceres, sker i vidt omfang under tilsidesættelse af hensyn til almindelige retsprincipper, herunder princippet om retssikkerhed for enhver uanset, hvor afskyvækkende handlinger den omfattede personkreds har begået. Således også dette lovforslag, der ændrer på det hidtil anvendte grundlæggende princip, at det er bistandsbehovets omfang og karakter, der er bestemmende for indsatsen og ikke behovets årsag.

2. Lovforslagets indhold.

Dette lovforslag er tillige konkret begrundet med, at det efter den tyrkiske invasion i det nordvestlige Syrien ”... vil føre til en normalisering af Udenrigsministeriets muligheder for at yde konsulær bistand i området”. Tanken er åbenbart, at en evt. genåbning af ambassaden i Damaskus ikke skal belastes af konsulære opgaver for fremmedkrigere. Hvor stor sandsynligheden er for, at dette vil ske, siger lovforslagets bemærkninger ikke noget om.

Personkredsen udover danske statsborgere er udlændinge med fast bopæl i Danmark, ikkerepræsenterede nordiske statsborgere og ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande. Bistand til denne persongruppe kan ifølge lovforslaget afskæres, hvis der er ”grund til at antage” at en person uden anerkendelsesværdigt formål har opholdt sig i et konfliktområde (bemærkningerne s.7ff). Udtrykket konfliktområde skal endda forstås

bredere end de områder, der allerede i medfør af den foreslåede bestemmelses første led vil kunne bringe bestemmelsen i anvendelse. (Strfl. § 114 stk. 3).

Samlet set forudsætter en afvisning af konsulær bistand efter lovforslaget en grundig sagsbehandling af konsulatsafdelingen ved en dansk diplomatisk repræsentation, der næppe på forhånd kan antages at være i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger til at kunne "antage" grunde til afvisning af bistand. De bistandsformer, der i praksis kan være relevante, er fængselsbesøg samt vejledning om advokatbistand, udstedelse af midlertidige rejsedokumenter m.m.

3. Forholdet til forvaltningsloven.

Det anføres, at "*... Da udenrigstjenestens ydelse af konsulær og anden bistand som anført ovenfor under 2.1.2. har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, finder størstedelen af forvaltningslovens regler – eksempelvis om begrundelse og partshøring – ikke anvendelse, jf. forvaltningslovens § 2*". (bemærkningerne s. 9). Dette kan efter foreningens opfattelse næppe være en rigtig forståelse af forvaltningsloven.

Efter forvaltningslovens § 2. stk. 1 gælder loven for behandlingen af sager, hvor der er, eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. En dansk diplomatisk repræsentation er en forvaltningsmyndighed.

Da det som ovenfor anført vil kræve en grundig sagsbehandling før, der kan træffes *afgørelse* om afvisning af konsulær bistand, vil denne afgørelse være omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om retten til aktindsigt og partshøring. Men det kan naturligvis tiltrædes, at selve udførelsen af den konsulære bistand, herunder eksempelvis omfanget af fængselsbesøg, valg af advokat m.m., er faktisk forvaltning.

Det må videre antages, at enhver dansk borger har ret til at henvende sig til danske myndigheder og få vejledning om "hvilken betydning reglerne på det pågældende område har for vedkommende", jf. forvaltningsloven § 7 stk. 1 og Vejledning nr. 11740 af 04.12. 1986 om forvaltningsloven pkt'erne 29-30.

4. Afsluttende bemærkninger.

Retspolitisk Forening anbefaler primært, at lovforslaget trækkes tilbage subsidiært, at det i bemærkningerne klart understreges, at retten til at henvende sig til en dansk diplomatisk repræsentation er uanfægtet samt, at repræsentationens afgørelse om ydelse af bistand er at anse for afgørelsesforvaltning og dermed omfattet af forvaltningslovens regler om aktindsigt og partshøring m.v.

København, d. 3. december 2019

Bjørn Elmquist

Formand

Leif Hermann

Bestyrelsesmedlem